

Jaroslav Exner, Život a dílo Josefa Krejsoy. Bakalářská práce. 2016

Bakalářská práce Jaroslava Exnera se věnuje životu a dílu malíře a grafika Josefa Krejsoy. Volba tohoto tématu je na místě. Umělci sice bylo věnováno několik studií, žádná však nemá povahu kritické souhrnné monografie. Autor bakalářské práce si klade za cíl „představení osobnosti a díla Josefa Krejsoy s nadhledem takřka sto let“, avšak blíže svůj metodický přístup na obecné rovině necharakterizuje.

Úvodní kapitola se zabývá dosavadní literaturou o Krejsovi. Ve zkratce, avšak srozumitelně ukazuje, jak se během doby proměňovala interpretace umělcovy tvorby a jak se do ní promítaly různé ideologické momenty. V případě rozboru Čadíkova textu se autor pokouší až o jakousi dekonstrukci Čadíkových názorů, kterou nicméně nedotáhne do konce.

Navazující kapitola má biografický charakter. Čerpá především ze sekundární literatury a poměrně jasně a přehledně líčí nejdůležitější momenty a zvraty Krejsova života a tvorby včetně zajímavého angažmá v legiích.

Hlavní část práce se zabývá výkladem Krejsových prací. Autor rozděluje malířské dílo dle námětů, což je poměrně funkční; samostatné podkapitoly zaostřují pozornost na grafiku, fresky a sgrafita. Další speciální kapitoly se pokoušejí detailněji vyložit Krejsovy sociální motivy a krajinomalbu. Je cenné, že se autorovi podařilo shromáždit poměrně bohatý a reprezentativní materiál (obsažený v rozsáhlé obrazové příloze), problém ovšem nastává z jeho uměleckohistorickým zhodnocením.

Autor přirozeně naráží na nedostatek primárních pramenů, které by odhalily Krejsův postoj k vlastnímu dílu, jeho motivace včetně politického názoru, životní filozofie apod. To vede pisatele ke kladení otázek, na které ale nedokáže odpovědět. Důvodem je podle mě nedostatečná kontextualizace Krejsovy tvorby. Autor sice popisuje vývoj krajinomalby od středověku až po 20. století, tento popis ovšem nemá pro interpretaci Krejsových děl téměř žádný význam. Autora vede pouze k více méně banálnímu konstatování, že „provedení krajin Josefa Krejsoy má nejbližší k romantismu (nejznatelněji v případě miniatur) a realismu spojeného s expresivními tahy štětcem, který představuje jeho nejrozměrnější plátno zachycující šumavskou slat“ (s. 35)

Bylo by namísto, kdyby se byl autor zaměřil na důkladnou rekonstrukci takového kontextu, pomocí něhož by mohl Krejsovu tvorbu skutečně kriticky zhodnotit, a nikoli pouze mechanicky popsat. Podle mého názoru by k tomu napomohlo hlubší seznámení se s fenoménem tzv. sociálního umění (v práci chybí základní literatura k tomuto tématu), dále s tvorbou umělců Sdružení jihočeských výtvarníků, s programem tzv. venkovského křídla Umělecké besedy, nebo s tvorbou Josefa Váchala (je překvapující, že při výkladu obrazu Mrtvá slat', jednoho z „reprezentativních vzorků“, se pisatel vůbec nezamýšlí nad vztahem Krejsova plátna k Váchalovu slavnému cyklu Šumava umírající a romantická, nabízejícímu mj. i komparace s jinými pracemi Krejsovy).

Nedostatek kritické interpretace díla se nakonec projevuje i v nepřesvědčivém závěru, který nevypovídá o tom, že by práce představila Krejsovo dílo nějakým novým způsobem. Spíše se vyznačuje kladením otázek, které ale osobně nepovažuji za příliš relevantní.

Domnívám se, že autor by dospěl ve svém výkladu mnohem dále, kdyby správně rekonstruoval kontext, pomocí kterého by Krejsovo dílo vyložil.

Z jazykového hlediska lze autorovi vytknout několik překlepů, které se bohužel objevují i ve vlastních jménech. Největším pochybením je v tomto ohledu zkomolení jména čínského malíře Čchi Paj-š'e (autor ho uvádí jako „Či-bai-siho“, s. 27).

Přes uvedené výtky text splňuje základní požadavky kladené na bakalářskou práci.

Doporučuji proto bakalářskou práci Jaroslava Exnera k obhajobě a hodnotím ji známkou **dobře**.



doc. PhDr. Tomáš Winter, Ph.D.